

TIMO VAN DER ENG

Kokkie

Het turbulente leven
en de aangekondigde dood van Martin Kok

crimesite

Karakter Uitgevers B.V.

Inhoudsopgave

Woord vooraf	9
Proloog	15
Het kleine café aan de haven	17
Een 1 voor spelling	22
Paling in Amsterdam	25
Cocaïne in Volendam	31
Hoeren	34
Drie keer schieten is scheepsrecht	38
De barkrukmoord	41
Wraak	47
Voor de rechter	49
Zutphen	52
Schijten op een emmer	52
Het Holland Duo	54
Geld verdienen met Martini Kok	58
Bankenbosch	61
Oude bekenden en nieuwe vrienden	62
Jan Boellaard	65
Eten, drank en seks	68
De grappen van Cor van Hout	71
Iedereen weer bijna buiten	73
De verdwenen miljoenen	76
Vlindersescort	82
De klanten	83
Money, money, money	88
De dames	90
Okura	92
Heren voor dames	95
Vriendschap onder druk	97
Club Exclusief	101
Snobz	104
De mummie en het samoeraizwaard	106
Op Nivo	110
De dood van Mike Priem	112

Hoeren voor gevangenen	120
Fred Ros en andere zware jongens	125
Fred Ros	126
Louis Hagemann	129
Erik S.	130
Hüseyin Baybaşın	131
Fernando P.	132
Peter T.	134
De man zonder benen	135
Rob Zegerius	136
Polletje	137
Martin Hoogland	139
‘Holleeder is een homo’	143
De foto’s uit Vught	145
Martin de Jood	149
Op bezoek	153
Een Ajacied in de drank	157
Vlinderscrime: met vallen en opstaan – en weer vallen	164
Schietschijf	176
‘Holleeders laatste avondmaal’	176
‘Die teringwijven van Jeugdzorg’	179
‘Een logische plek voor kwaadwillenden’	184
Bommeroni	185
Vriendschap is een illusie	189
‘Het leven is geen wedstrijd in wie het oudste wordt’	191
De laatste lunch	194
Voor de laatste keer Boccaccio	198
Mooie meiden, champagne en de kist	201
Gemengde gevoelens	203
Blij met de dood	204
‘Toch?’	206
Bajeslijst	212
Nawoord	213

Woord vooraf

De eerste keer dat ik Martin ontmoette was voorafgaand aan een van de zittingen van het grote liquidatieproces Passage. Ik stond te wachten voor een van de toegangsluizen van het zwaarbeveiligde gerechtsgebouw op Schiphol, toen er achter me een grote gestalte opdook. Martin. Hij leek een beetje op een soort vriendelijke beer, maar in de verte rook je toch ook de onderwereld. We schudden elkaar de hand. Eenmaal door de beveiliging gingen we ieder onze eigen kant op: ik naar de zittingszaal waar ik als journalist gewoon kon gaan zitten, Martin naar de publieke tribune. Ik wist toen nog niet dat we elkaar nog heel vaak zouden zien.

Na die eerste keer troffen we elkaar vaker in het Justitiële Complex Schiphol. Martin had inmiddels een perskaart geregeld. Hij praatte altijd honderduit, nam geen blad voor de mond, was enthousiast en vertelde over zijn plannen, onder andere met zijn website Vlinderscrime die hij inmiddels was begonnen. Tijdens die gesprekken rijpte het plan om samen een boek te maken over zijn leven. Ik zou het schrijven, hij zou me alles vertellen. Het zou zijn verhaal worden. Over zijn veroordelingen, paling in Amsterdam, cocaïne in Volendam, Club Exclusief in Arnhem, zijn tijden in de bajes, zijn medege-detineerden, de klanten van Vlindersescort. En hij wist ook nog wel een paar goede titels voor het boek. ‘We kunnen het *Kokkie* noemen, bijvoorbeeld, zo noemen veel bajesklanten me, of *Ik ben geen gnoe*, of anders *Twee doden*,

honderden vrouwen en kilo's coke.' Martin had ideeën zat. Altijd.

De eerste sessie over de inhoud van het boek vond plaats in zijn huis in Amsterdam-West. Toen hij de deur van boven had opgedaan en ik voorbij de bewakingscamera's de trap op liep, stond zijn pitbull Daisy me kwispelend op te wachten. Zijn zoontje van drie jaar zat op de bank met de iPad. We spraken elkaar daarna zo'n een, twee keer per maand in zijn huis. De omstandigheden waren niet altijd optimaal voor diepgravende gesprekken. Soms liep de Marokkaanse schoonmaakster met de loeiende stofzuiger door de huiskamer, dan weer vroeg zijn zoontje onverbiddelijk om aandacht, zoals een driejarige dat kan doen. Maar het kwam ook voor dat Jerry de hele ochtend prinsheerlijk samen met Daisy in de hondenmand lag te slapen terwijl Martin nog geen twee meter verderop op luide toon verhaalde over zijn belevenissen in de onderwereld.

Na enkele gesprekken werden Martins huis en auto beschoten. Collega's en mensen in mijn omgeving die wisten van mijn afspraken met Martin waarschuwden me. Het zou zomaar kunnen dat hitmen bij een aanslag op Martin mij ook zouden treffen als ik toevallig bij hem was. Bij justitie namen de zorgen over het leven van Martin inmiddels ook toe. Die werden alleen maar groter toen er een bom onder zijn auto werd aangetroffen. Martin zelf bleef er uiterst laconiek onder. Als ik hem waarschuwde of vroeg waarom hij zo roekeloos alles publiceerde op Vlin-

derscrime, lachte hij en zei: ‘Vriendje, het leven is geen wedstrijd in wie het oudste wordt.’

Nadat de bom onder Martins auto was gevonden, bracht justitie hem onder in verschillende safehouses in Nederland. Om de zoveel weken werd hij samen met zijn zoontje naar een andere plek gesleept. Martin appte me dan waar hij zat, waarna ik naar hem toe reed. Vaak verbleef hij in een huisje op een vakantiepark. Toen ik de eerste keer bij zo’n vakantiehuisje aanklopte, deed hij lachend de deur open: ‘Vriendje! Ik ben gratis op vakantie. Betaald door justitie.’

Ondertussen vorderde het boek. Hij vertelde over hoe hij in de bajes Groot Bankenbosch als begin twintiger de boodschappen deed voor Willem Holleeder en Cor van Hout. Over zijn zwak voor hoeren (‘Ik ga er al vanaf mijn vijftiende naartoe’). Over hoe het kon gebeuren dat hij tot twee keer toe werd veroordeeld voor doodslag. Over hoe hij bijna iemand doodsloug met een samoeraizwaard.

Een paar keer bezwoer hij me dat hij zich niet meer bezighield met criminele zaakjes: ‘Eens een boef, altijd een boef, maar ik doe niets meer buiten de wet. Ik ben natuurlijk geen bureauprofeet, zoals sommigen van die krantenjournalisten. Ik ben een straattijger en ga gewoon met criminele vriendjes hoeren en snoeren. Dan hoor ik gelijk de laatste nieuwtjes. Zo werkt dat toch? Dat is in het belang van Vlinderscrime.’

Naar eigen zeggen leverde de website hem steeds meer geld op. ‘Mijn vader is trots op me! Dat ik nu eindelijk op legale wijze mijn geld verdien.’

Na de zomer belandde Martin via justitie in een jaloersmakend mooi appartement ergens aan de kust. Hagelnieuw, en heel handig: het gebouw had allerlei verschillende uitgangen. ‘Zo kunnen ze nooit inschatten, waar ik de deur uit kom,’ aldus Martin. Toch voelde ik me niet helemaal senang toen ik op een keer Martin samen met Jerry bijna een uur lang in de auto had om ze naar Martins ex te brengen. Mede doordat op Vlinderscrime steeds vaker berichten verschenen waarin Martin allerlei mensen beschuldigde van betrokkenheid bij ernstige misdrijven. Compleet met de volledige namen en foto’s. Daar kwam bij: hij baseerde zich regelmatig op geruchten.

Net als vele andere misdaadjournalisten adviseerde ik hem keer op keer om het in godsnaam rustiger aan te doen en veel meer de journalistieke principes in acht te nemen. Het was aan dovemansoren gericht. ‘Ik ben geen gnoe, geen kuddedier dat door de stront van anderen gaat lopen. Ik loop buiten de kudde, maar dan heb je wel meer kans om gepakt te worden door de wilde dieren.’

Die wilde dieren namen hem uiteindelijk te grazen op de parkeerplaats van Boccaccio, zijn favoriete seksclub waar hij in de zomer van 2015 nog een golftoernooitje organiseerde met schaars geklede dames.

Het boek was toen nog niet klaar. Er stonden nog enkele gesprekken gepland, vooral om details te verifiëren en hier en daar nog wat kleur te brengen in het verhaal. ‘Ja, ik weet het. Je wil nog meer anekdotes. Kom volgende week maar langs. Stuur nog maar even een appje,’ had hij bij

het afscheid na een lunch met verschillende misdaadjournalisten tegen me gezegd. Het was toen donderdagmiddag 8 december 2016 rond half vier. Het zouden de laatste woorden zijn die hij tegen mij sprak. 's Avonds om 22.00 uur stuurde hij me nog een appje en foto uit Boccaccio in Laren. Martin, breed lachend, liggend op een bed, gehuld in slechts een onderbroek. Duim omhoog. Anderhalf uur later was hij dood.

Timo van der Eng

Proloog

Het is een koude, vroege ochtend in februari 1989. Een groepje van zes, zeven mannen gaat stilletjes een flatgebouw binnen aan de Meteoroweg in Purmerend. Ze dragen donkerblauwe pakken, schilden en helmen. Zachtjes lopen ze de betonnen trap op naar de eerste verdieping. Ze zeggen niets, fluisteren ook niet. Dan staan ze op de galerij. Ze houden stil voor de eerste woning, vlak bij de lift, en kijken elkaar aan. Ze weten precies wat ze moeten doen. Hun adem condenseert en vormt kleine wolkjes, alsof ze roken.

Een paar meter verderop ligt de 21-jarige Martin Kok in bed. Hij is naakt en ligt tegen de enorme borsten van Masja aan. Hij heeft haar leren kennen in de Eldorado, een bordeel aan de Nicolaas Witsenkade in Amsterdam. Eigenlijk heet ze Fatima, een Marokkaanse uit Alkmaar. Sinds enkele dagen wonen ze samen in het oude flatje. Onderhuur van een vriend van Martin. Ze zijn in diepe slaap en gloeien in de verte nog na van de seks. Geen idee dat er een groepje mannen voor hun deur staat.

Dan klinkt er een doffe klap. Versplinterd hout. Een deur die uit zijn sponning gaat. Er is niets meer over van de stilte. Geschreeuw. 'Politie, politie, politie!' Masja gilt. Martin springt uit bed, maar juist op dat moment stormen de mannen van het arrestatieteam de slaapkamer binnen. Met getrokken pistolen. Instinctief steekt Martin

zijn handen in de lucht. Een te grote overmacht. Pistolen. Agenten.

De mannen van het arrestatieteam sommeren Martin iets aan te trekken. Sommigen kunnen moeilijk hun ogen van de borsten van Masja houden, totdat zij een T-shirt heeft aangetrokken.

Martin wordt afgevoerd. Gekleed in alleen een joggingbroek en badslippers wordt hij naar een politiebusje gebracht. Zijn handen zijn achter zijn rug gebonden. Over zijn hoofd is een zak gedaan.

Een kwartiertje later zit hij op het politiebureau. Daar hoort hij waarvan hij wordt verdacht: de dood van de 21-jarige Peter Giesbergen. Doodgeslagen.

Het kleine café aan de haven

In Volendam, waar Martin opgroeit, hebben veel mensen een bijnaam. De familie Kok wordt de Pilika's genoemd. Dat stamt van de grootvader van Martin, Bruin Kok, die op een schip voer met de naam Pelikaan. 'Pilika' is een Volendamse verbastering van het woord 'pelikaan'.

Bruin Kok bleef later vooral aan wal. Dat was met name vanwege de activiteiten van zijn vrouw, Marie Kaas-enbrood. Een ondernemend type, artieste ook, die met de kermisband Tex and Tex optrad in West-Friese cafés. Marie drumde en zong. Martin beweert bij hoog en bij laag dat zijn oma zelfs de grondlegger van de palingsound is. 'Niet de Cats, maar mijn oma is begonnen met de palingsound.'

In 1959 begon Marie haar eigen café, even verderop in Hoorn. Ze gaf de stokoude kroeg (die in de zeventiende eeuw nog in het bezit was geweest van Willem IJsbrantszoon Bontekoe) de toepasselijke naam De Volendammer. Het werd een legendarisch etablissement. Niet in de laatste plaats vanwege 'Tante Marie', zoals de oma van Martin door de vaste stamgasten werd genoemd.

De Volendammer, gelegen in de haven van Hoorn, liep vanaf het begin als een tierelier. Het geld kwam met bakken tegelijk binnen. Om zes uur 's ochtends ging het café open, 's nachts om twee uur ging de tent weer dicht. Elke dag van het jaar. Jaar in, jaar uit.

Er werd veel over het café gesproken en geschreven. Legendarische verhalen. Zoals over de vrijgevigheid van Bruin Kok, Martins opa. In de Hoorngids: ‘Met name Bruun-senior betoonde zich uitermate vrijgevig. Wanneer tante Marie even haar hielen had gelicht begon-ie uit te delen. Met een motivatie die in zúlk rad Volendams werd uitgesproken dat niet iedereen er op durfde te zweren dat hij zei: “Zuip op! Zuip op! Die ouwe kut van mijn is van boord! Zuipen! In de kerk kun je bidden. Straks komt die ouwe soepkip weer an dek en moet je betalen.”’

Geconfronteerd met het citaat zegt Martin: ‘Dit is Volendam, moet je niet vergeten. Soepkip is een woord dat veel wordt gebruikt, en is bijna lief bedoeld. En die kut en klootzak, die spreek je uit als “Je kùùt! Je klóótzak!”. Hoor je ook veel in Volendam. Wordt ook niets ernstigs mee bedoeld.’

Een buschauffeur in dezelfde Hoorngids over de gemakkelijke omgang met geld in De Volendammer: ‘Ik kwam begin jaren 70 op een zondagmorgen tussen twee ritjes op de bus van Alphatours een bakkie halen (je kon toen nog een bus parkeren voor de deur), bakkie gehad en een broodje, wilde ik afrekenen kreeg ik als antwoord: “Klootzak, je bent toch aan het werk? Je betaalt niks!! Wegwezen!”’

De verhalen dat zijn opa het niet zo nauw nam met de centen, kent Martin ook. ‘Ik weet dat hij eens een nieuwe

kleurentelevisie heeft weggegeven. En dat op een avond iedereen gratis mocht drinken.’ Maar Bruin was ook vrijgevig voor de alsmaar uitdijende schare kleinkinderen, onder wie Martin. Martin: ‘Er stond een flinke pot met rijksdaalders in De Volendammer. Daar kregen we regelmatig uit getrakteerd. Dan moesten we onze handjes ophouden en kregen we zoveel rixsen als we konden dragen.’

Wat ongetwijfeld ook een bijdrage heeft geleverd aan het legendarische imago van De Volendammer is dat *Playboy* er in de jaren tachtig een fotoshoot heeft gehouden. Fotograaf John Kelly liet naaktmodel Lynne Austin onder andere plaatsnemen op het biljart. Kont omhoog, keu in de hand en omringd door stamgasten. Of misschien wel door criminelen, want die zaten ook in De Volendammer. Ze waren afkomstig van het Oostereiland, een schiereiland bij Hoorn waar tot 2003 een gevangenis was gevestigd. Dat gevangeniscomplex werd in de volksmond De Krententuin genoemd. Omdat het deels een open kamp was, werkten sommige gedetineerden overdag buiten de gevangenispoorten om hun terugkeer in de maatschappij na hun straf soepel te laten verlopen. Een oud-bewaker in bovengenoemde Hoorngids: ‘Als een gedetineerde zich te laat binnen meldde aan de poort wisten de bewaarders ro tegen 1 dat deze nog even een laatste pilsje dronk bij Tante Marie die daarmee eigenlijk de grootste gevangenisbewaarder was van crimineel Nederland...’